

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Hirdetvénytől kezdve:
 Egész évre — 18 Ksz.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben kézbesítve:
 Egész évre — 20 Ksz.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 Ksz.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 Ezer utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag hírszerzésre
 vagy megrendésre nem vállalkozik.

Működésének és hirdetésének
 kiadóhivatalának intéseiről

Magyarországi Állam

NAGYVÁRAD, aug. 11.

Hadsereg és korona.

Azt hirdetik egy részről örömmel, más oldalról megnyult orral, hogy az obstrukció győzött és Héderváry Károly gróf bukott.

Nem. A győztes a magyar nemzeti szellem s a legyőzött az osztrák birodalmi hóbort legutolsó rozoga bástyája. A nyertes pedig első sorban a magyarság, de aztán a Habsburgok trónja is.

Nem érdek nélküli ez az örökös harc a magyar nemzet és a magyar királyság közt a magyar királyság érdekében.

A királyságot a korona jelképezi, mely Hungária büszke alakjának tiszta homlokát koszoruzza. Az volna a dolgok természetes rendje, hogy a korona védje a homlokot, mert hiszen ez a homlok emeli őt magasra, ragyogása akkor igazi, ha magasról árasztja szét sugarait a kicsinyekre, ezt a magasságot pedig a magyar szent koronának nem adhatja meg más, mint egyedül a magyar nemzet.

Évszázadokon át nem érzett Hungáriának a fején ragyogó korona. Vértett a dicsőséges női alak ezer sebből — de a hajában ragyogó drága kövek, hideg kövek nem adtak enyhet szívének s a korona pántjainak tetején ragyogó kereszt csak egy súlyos kereszt volt. Bocskay, Bethlen, Rákóczy vitézeinek, a honvédeknek meleg vére nem tudott az aranyba átmenni s vérkeringést, magyar vért vinni a fény közé. A hősök vére csak az anyaföldet tette termékenyebbé, hogy új hősök álljanak elő a régiek nyomába.

Évszázadokon volt így s a magyar ember könnyes szemmel, elszorult szívvel igyekszik gyorsabban lapozni, mikor a mohácsi vészhez ér a magyar történelem vérrel irt könyvében.

Pedig nem sok kellett a kölcsönös megértéshez. Mikor az osztrák császári korona két legszebb drágakövét, a gazdag Lombardiát s az Adria királynőjét kitörték, észrevették a Habsburgok a Hungária fején ragyogó magyar királyi koronát, mely ragyogóbb, régibb, erősebb az osztráknál. Maga az uralkodó jött közénk, gyöngéd női kéz simította meg Hungária lázas homlokát s törölte meg a multak emlékeitől elfátyolozott koronát — s azóta a magyar korona ismét nem pusztá ékszer, mely hideg fényével visszataszít, hanem államiságunk jelvénye, milliók szíve verésének szabályozója.

Most ismét arról van szó, hogy a magyar királyi korona fénye emelkedjék. Mert hiszen a monarchia fogalmától a hadsereg elválaszthatatlan, a koronát vértett szívek védik s az uralkodók ma első sorban legfőbb hadurak. Csak a magyar király nem volt legfőbb hadur. Az ő koronája csak hadserege egy kis töredékének csákóján ragyogott s az ő alattvalói idegen állam jelvényei alatt, idegen vezényszóra védték — kit? Legtöbbször maguk sem tudták.

Nem messzire tőlünk itt van a kis Bajorország. Egyáltalán nem független állam, királyi koronáját árnyékba borítja a berlini császár koronája, részére törvényeket hoznak a legfontosabb ügyekben Berlinben s legfőbb igazságügyi hatóságot Lipcsében, birodalmi bíróság gyako-

rol fölötté. És ennek a szerény félénkséggel tag-államnak címzett országnak van külön hadserege, melynek hadura békében a bajor király, egyenruhája, jelvénye, czimere, zászlaja és szelleme kizárólagosan bajor, szóval bajosan lehet kimagyarázni, hogy van bajor állam, de az föltétlenül bizonyos, hogy van bajor hadsereg.

Nálunk fordítva van a viszony. A magyar király nincs alárendelve az osztrák császárnak, az általa szentesített törvényben benne van a »magyar hadsereg« kifejezés, van magyar állam — de nincs magyar hadsereg. Hiányossága ez a magyar királyságnak.

Hol van még egy szuverén fejedelem, a kinek ne volna független hadserege?

Mikor tehát az egész nemzet forrong a magyar hadseregért, ebből a hévből ismét a korona fog fényesebben kiemelkedni. Első sorban a magyar királynak érdeke, hogy magyar hadserege legyen. Apponyi Albert gróf az ő legutóbbi híres beszédében nem az obstrukciót bátorította fel, mint egyes felekezeti illatu liberális lapok jerikóikürtölték, hanem a magyar királynak tette a legnagyobb szolgálatot. A magyar királyról ő hirdette először, hogy mint katona is magyar s nem zárhatja el szívét, ha katonái magyar vezényszóra kívánják előtte didalmas háromszínű zászlajukat meghajtani.

Apponyi beszédje voltaképpen a válság egyetlen megoldási módját jelezte. Erre a beszédre magyar ember nem támogathatta többé a régi katonai szempontot; és Héderváry gróf azzal mutatta meg magyarságát, hogy maga sem tartott ki a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

„A szerzetes házassága.“

Az iskolai nagy szünetben a szerzetes tanító-rendeknél fel-felmerül az évek óta leginkább ilyen tájban tapasztalható szomorú jelenség: kiképzett fiatal tanítók hitehagyóan elpartolása az intézménytől, mely őket nagy erkölcsi és tudományos gondokkal s anyagi áldozatokkal növelte s képezte, hogy Istennek s a hazának méltó szolgálói legyenek. Ez az erkölcstelen tüzelem oda fajult már, hogy kezdi a megszokottság szégyenletes ruháját magára öltetni s a könnyelműen s jellemtelenül gondolkodó közvélemény szemében mintegy természetesnek látszani: ha a szerzetes tanár megtagadja szent vallását; ha megszegi ünnepélyes szerzetesi fogadalmát, melyet kellő előkészítéssel, minden irányú felvilágosítással, éretten megfontolva, élő szóval rendfőnöke kezébe tett s az Ur szent oltárán saját névalírásával megpecsételt; ha hűtelen elpartolásával megcsalja az intézményt, mely érte oly sok erkölcsi és anyagi áldozatot hozott.

S cselekszi az illető mindezt földi érdekei, csábjai, élvezeti képzelt előnyeiért a világnak, melyből önelhárózása szerint a szerzetbe lépett, melyben, mielőtt lekötötte

magát, elegendő ideje volt a megfontolás s érett megfontolásra, a két életállapot között való különbségek kellő mérlegelésre, az alapos önmegismerésre, a rátermettség- s bevalóságról való meggyőződésre.

Ilyen, merő földi érdekek, a legdurvább materiális okok vezetik őket s koránt em a protestantizmusnak kedvező vallási meggyőződések. Azért hasztalan lépett föl pár évvel ezelőtt a főváros budai oldalának ev. ref. lelkésze jobb ügyre méltó lelkesdéssel a »Prot. Egyh. és Isk. L.«-ban azzal az ábrándos indítvánnyal, hogy az egyházukból kilépett aposztaták nyilatkozzanak az okokról, e szerinte vallásos motívumokról, hadd nyerjen a világ előtt e nyilatkozatok által a protestantizmus vallás erkölcsi súlyt és fölényt a katolicizmus fölött? Tudunkkal ilyen nyilatkozat még nem történt, nem is történhetik. Hacsak annak nem veszünk amaz old. ívadásokat, melyeket a budapesti ref. főgimnázium egyik ilyen aposztatája, volt csorua-premontrei kanonokre di tag, egy reformáció korbéli irodalomtörténeti dolgozatában tett hűtlenül elhagyott egyháza s volt paptársai ellen. Mert két vége van a botnak, két oldala az érmeknek, hát a »Kath. Szemle«, e derék folyóirat, alaposan ráolvas-tatta munkájának kritikai ismeretében, hogy akinek üvegből van a háza, az kövel ne igen dobálódzék.

A sűrűn ismétlődő botrányos esetek miatt bármily természetesnek s megszokottnak vegye is ez erkölcstelen tüzelem a hozzá méltóan gondolkodók közvéleménye, hál' Istennek! a még igen nagyszámu ellenkező gondolatvilágban élő hithű katolicusok s józan protestánsok más-képpen látnak s ítélnék e sajnos jelenségben. Meggyőződésünk egész szentségével az utóbbiak közé számítjuk mi is magunkat és nem érthetünk egyet azzal a csaknem helyeslő hanggal s rokonszenvező érzellemmel, melyben a fővárosi komolyabb irányú napi lapok egyike, mely pedig a katolicizmus iránt méltányos s rokonszenvező szokott lenni, L. G. volt nagyváradai prém. r. főgimn. tanár aposztaziáját s polg. és ev. ref. egyházi házasságkötését Gy. C. nagyv. ev. ref. leányintézet igazgatójával »A szerzetes házassága« czímen 27 soros ritkítottan közölt újdonságban megírja. Azért, mint ezt már több ízben tettük, illetékes kezeiből nyert kellő információk s megfigyelések alapján ismételve foglalkozunk vele e helyen is, ezáltal is lehető körülményesen, tárgyilagosan s kimerítőleg.

Az új alkotmányos éra beköszönése, közel negyven év előtt, fehér hóba szamba ment egy-egy szerzetes tanár hitehagyó elpartolása szerzetétől. Nyílt, vagy halhatag védelmet nyújtott ellene az államhatalom akadályozó s meg-torló tekintélye s az akkor még korrektebbül

régi álláspont mellett, hanem nyugodtan, öntudatos higgadsággal lemondott, hadd jöjjön utána más, a kinek kezét nem kötik a régi álláspont hűveinek utasításai.

A király pedig, épp úgy mint negyven évvel ezelőtt, ismét érzi a pillanat fontosságát s közénk jön a válság megoldására. Így már van remény a kibontakozásra. Ischlben I. Ferencz József az osztrák császár, de Budapesten magyar király, a ki a mint negyven évvel ezelőtt megtalálta *Deák* Ferenczet és *Andrássy* Gyula grófot, most is meg fogja találni a kibontakozáshoz a hivatott államférfiut.

Hungária fején ismét milliók szívébe világít a korona, lehetetlen, hogy a magyar szívek verése ne irányítsa elhatározását. A magyar királyi korona fényéről, hatalmáról van szó.

Dr. K. A.

Kardhordó — gróf Khuen-Hédervárynál.

Egy újságírónak beszélt érdekes dolgokat Kardhordó a hátról, kivel személyesen érintkezett többször. Jellemző dolog ez:

Engem először július 17-én délelőtt kértett kihallgatásra Khuen gróf miniszterelnök. A nagyváradi zavargásról esett akkor szó a képviselőházban. En magam, teljesen elfogulatlan szemlélője voltam a nagyváradi zavargásnak és mint Kossuth Ferencz bizalmi embere, neki kívántam referálni a Barabás beszámolójáról. A képviselőház folyosóján engem ajánlottak a miniszterelnöknek, mint olyan embert, aki elfogulatlan tanúságot tehetek arról, hogy mi történt Nagyváradon. Megerősítettem a hírlapírók írásait, hogy a zavargás okozása a főkapitány fejvesztett rendelkezése és ügyetlenkedése volt. Es ajánlottam, hogy mint annak idején Széll Kálmán Marosvásárhelyre, ő is küldjön megbízható embert Nagyváradra. A miniszterelnök ki is küldte Sélley Sándor miniszteri tanácsost.

Ajánlottam azt is, hogy a főkapitányt függessze fel. Ami, szerény véleményem szerint, igen jól hatott volna az obstrukció csitítására.

Ajánlatomra Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ezt válaszolta:

— En nem egy főkapitányt, de egy közrendőrt se függesztek addig fel, míg meg nem győződöm, hogy törvényteleniséget követett el. Mert tudom, hogy ezáltal enyhítem a han-

gulatót, de én törvényteleniséget nem követek el még akkor sem, ha tudom, hogy az saját személyemre hasznos vagy nekem népszerűséget szerez.

Czáfolatok.

A lapokban felmerült különböző hírekkel szemben a Magyar Távirati Iroda hiteles információk alapján konstatálta, hogy Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök utódjának kérdése az Ischlben legutóbb tartott tanácskozáson nem került szóba. Egyik vagy másik személyiségnek, a kit Khuen-Héderváry gróf állítólag mint jövődö miniszterelnököt javaslatba hozott volna, a sajtóban ismételt történet megemlézése tehát nem felel meg a tényeknek.

Hasonlóképpen többé-kevésbé önkényes kombináción alapul ama személyiségek kolportált listája is, a kiket ő felsége a helyzetről való informális végett meghallgatni szándékozik, mivel ő felsége eddig nem kívánta az erre vonatkozó javaslat előterjesztését és ebben az irányban minden a király elhatározásának marad fenntartva.

Mint hogy a meghívandó személyiségek kombináción alapuló ezen listájában a közjogi ellenzék több kiváló férfa is szerepel utalnunk kell az alkotmányos gyakorlatra, a mely szerint az ő felsége által meghallgandó politikusok rendszerint csak azokból a körökből kerülnek ki, a melyek programjuk alapján az esetleges kabinetalakításnál tekintetbe jönnek; ennél fogva ő felsége, mint a közjog és alkotmány legfőbb őre, elvből nem hivatja meg valamelyes közreműködésre az új kormány megalakításánál azokat a pártokat, a melyek a közjog rideg tagadásának alapján állanak.

A közjogi ellenzék minden valószínűség szerint maga is elvi álláspontja megtagadásának tekintendő egy dualisztikus kabinet megalakításánál való bármilyen közreműködését avagy véleménynyilvánítását és a maga részéről ily lépésre csakis bizonyos irányu és ennél fogva a korona részéről közjogilag elfogadhatatlan fenntartásokkal vállalkoznék.

Ki lesz a miniszterelnök?

A döntés közeledtével mind szűkebb körre szorúlnak a kombinációk. Ma jóformán csak egy jelölt van. A mult szerdai minisztertanács után még úgy volt, hogy gróf Khuen Andrássy Gyulát fogja ajánlani. A mint ezt már szombaton megirtuk, a mult heti kétszeri kihallgatás során nem jött szóba az utód kérdése. A péntek este tartott minisztertanácsban pedig gróf Khuen nézete is megváltozott; beavatottak állítása szerint Lukács László volt az aki kapacitálta Khuen-t, hogy Apponyi Albert grófot ajánlja a koronának.

Innen eredhetett az a hír, hogy gróf Khuen máris ajánlotta Apponyit. Ez nem áll, de biztos, hogy gróf Khuen a szerdai kihallgatás alkalmával Apponyit fogja ajánlani. Lukács Lászlóról már egyik másik reggeli lap megírja, hogy nem vállalkozik a miniszterelnökségre; de azért igen sokan hiszik, hogy mégis ő lesz a miniszterelnök és ezt azzal indokolják, hogy ime Lukács a válságos napokat Ischlben tölti.

Ez pedig nem indok, mert tény az, hogy Lukács csak azért marad a czukorügy elintézése után Ischlben, mert mindennapos baráti köre most Ischlben van és ebben a körben akar néhány napi pihenőt tartani. Feltett szándéka, hogy arra az esetre, ha a király őt a kabinet alakítással meg akarná bizni vagy véleményét kérné, egyenesen is egyszerűen Apponyit ajánlaná.

Már tegnap jeleztük, hogy legfelsőbb helyen még csak Lukács és Apponyi között ingadoznak és ha most Lukács is, Khuen is határozottan Apponyit fogják ajánlani, szinte biztosra lehet venni, hogy Apponyi lesz az, a kinek a király a miniszterelnökséget kínálni fogja. Más kérdés az, hogy Apponyinak módjában lesz-e a felkínált elnökséget elfogadni?

Teljesen megbízható forrásból vesszük a hírt, hogy Apponyi csak abban az esetben fogadja el a megbízást, ha a korona felhatalmazza őt arra, hogy apodiktikus biztossággal programjába veheti mindazt, amit Szentiványi az ő ismeretes 7 pontjában formulázott, valamint ezenfelül a magyar nyelv behozatalát a katonai biráskodásban. Végül pedig engedély kell neki arra, hogy jogosnak és törvényesnek

gondolkodó közvélemény lesújtó ítélete. A ki-egyezes után a liberalizmus tanainak politikailag s társadalmi tekintetben hamis értelmezése mindezt rohamosan megváltoztatta.

Nemzeti közoktatástügyi kormányunk a hazai nép- s középiskolai oktatás állami fejlesztését egyik főfeladatául tűzvé ki, több új tanintézetet, gimnáziumot, reáliskolát, képezdét hívott életbe, még többnek felállítását tervezte a jövőben országszerte. Miután a nép- s középiskolai oktatás, a csekélyszámú reáliskolák kivételével, eleddig az egyházak s felekezetek kezében volt, a szükséges tanerőkkel nem rendelkezett az ujonnan erigált tanintézetekben.

Es ekkor merültek föl a hazai szerzetes tanítórendek körében a hitehagyó elpártolás első jelenségei. De Sion őrei ébren voltak. A nagymt. püspöki kar, a szerzetes tanítórendek főnökeivel egyértelműleg, még Eötvös J. b. minisztersége idejében, vallás- s közoktatási kormányunkkal paktumot kötött, melynek értelmében az utóbbi főállamhatóság kötelezőleg megígérte, hogy intézeteiben hitehagyott szerzetes tanárokat nem alkalmaz s népiszkolai tanfelügyelőknek lat. szert. róm. kath. papokat nem nevez ki. S ez ígéretet, kivéve egy-két esetet, melyben az illető vallást nem, csak életállapotot változtatott, dicséretesen meg is tartotta.

Az önmagukról annyira megfélekedeztek

hitehagyottak tehát csak a községi, prot. hitefelekezeti, egyesületi s magánintézetekhez juthattak be, melyeknél az elhagyott intézmény előjárósága- s a közoktatási kormányzatnak e tekintetben semmi ingerenciája sincs. Két-három ilyen intézetet kivéve azonban a dotáció csekélyebb volt mint az államnál. Kezdték magukat azokban nem a legjobban érezni. Nem lévén azonban kilátásuk s alkalmuk másfelé fordulni, kénytelenek voltak törni a alapított családokkal egyetemben ön választotta kedvezőtlen helyzetüket. Emiatt, s talán még más okok miatt is (csalódás, anyagi küzdelmek, kiábrándulás, stb. stb.), nem egy keservesen megbánta az elkövetett ballépést.

Harmadfél évtized multával kedvezőbb szelek kezdtek reájok fujdogálni s erkölcsstelen példajokat követő társaikra. Tudvalevőleg a legújabb egyházpolitikai törvényalkotás lényegében a kath. egyház dogmáit mélyen megsértette, kivitelében pedig főpapjainkat s bithű kath. világi törvényhozóinkat főháborítólag meggyalázta véleményeik s meggyőződésük szabad s jellemes megnyilatkozásáért. Ez az erkölcsromboló politika csak azáltal diadalmaszkodhatott, hogy a hazai protestánság szövetkezett a párturalom támogatására a zsidók- s mindenfajta szabadkőművesekkel.

A hazai protestánság részéről ára volt ennek szabva előre: nagyobb mérvű pénzbeli

segítsége egyházi s kulturális intézményeiknek, a minden, bármely vallásfelekezettű, tehát a tulnyomó többségben lévő kath. állampolgárok adófillérei- s forintjaiból s majdan a kath. egyházi vagyon hön öhajtott szekularizációjából. Mivel az utóbbi még »ne nyulj hozzám«-virág s bizunk Istenben, hogy az marad továbbra is, hát kezdetét vette s teljes folyást nyert az első. A prot. tanintézetek tanárai immáron egyházaiknak az államhatalommal kötött kétdoldalú szerződése szerint, az évi állam-költségvetés segítő hozzájárulása alapján, az állami tanárokkal csaknem egyenlő anyagi helyzetbe jutottak, holott vannak nagy számmal szerzetes tanárok, p. a piaristák, akik a szerény ellátás mellett, alig háromszáz korona fizetést kapnak az egyenlő munkáért, azt is, kevés kivétellel, saját kegyes alapítványaikból.

Azok az aposztaták, akik az ilyen állami-lag felsegített protestáns intézeteknél helyezkedtek el régebben, megmaradnak pozíciójukban már csak helyi s családi új összeköttetések miatt is, nem lévén megokolva reájok nézve más, tisztán állami intézetbe az átlépés, miután itt is ugyanazonos a dotáció. A legújabb hitehagyottak már nehezebben jutnak az ilyen intézetekbe vagy az elsőrangú főiskolákba. Egyszerűen azért, mert a két hazai egyetemen már a protestáns egyházak is tanítanak s képesítettnek középiskolai tanárokat

jelezhesse a magyar vezényszót és kikötésbe helyezhesse, hogy ezt is meg fogja valósítani, ha erre az időt alkalmasnak és elérkezettnek fogja látni.

Miután nem tudni, hogy a katonai tanácsadók miféle véleményt adtak és még kevésbé tudni, hogy ő felsége mit és mennyit fogadott el ezekből a tanácsokból, még kétes, hogy Apponyi megkapja-e mindezekre a felhatalmazást?

A miniszterelnök személyére vonatkozólag tehát csak az biztos, hogy a király elsősorban Apponyit meg fogja kínálni a miniszterelnökséggel, melyet azonban Apponyi csak a jelzett esetben fogad el. Míg tehát az a kérdés nem dől el, hogy mit koncedál vagy nem koncedál a korona a nemzeti tere, addig Apponyi az egyetlen pozitív jelölt.

Mint különös és érdekes dolgot kiemeljük azt, hogy Apponyi mindjárt kezdettől fogva teljesen tiszta helyzetet akar király és nemzet között és eziránt is elő fogja adni nézetét. Apponyi barátai attól félnek, hogy ő oly erősen fog ragaszkodni álláspontjához, hogy a királynak bajos lesz őt megbízni. Arra az esetre gróf Csáky Albint tipelik miniszterelnöknek.

A meghívások.

Ma már méteres listák vannak arról, hogy kiket fognak meghívni a király elé. Konstatálják, hogy Wekerle Sándor egyik listában sem szerepel és hogy mi már tegnap megirtuk, hogy Wekerle meghívása csak akkor fogna bekövetkezni, ha ő kapná a megbízást a kabinetalakításra. Erősen kolportálják gróf Zichy János nevét: Az a tény, hogy a király idején, nem azt jelenti, hogy most már mindenkit meg akar hallgatni. A király teljesen tisztában van a helyzettel és idejövételének célja inkább a közvélemény megnyugtatója és a megbízandó jelölt támogatása. A designálódó jelöltnak a pártokkal való érintkezés és a kabinetalakítás során szüksége lehet a korona támogatására és ezért jön a király és itt fog maradni a kormány parlamentáris bemutatkozásáig.

A meghallgatások csak szűk mederben fognak mozogni. Eddig a kabinetirodában csak gróf Csáky Albin és gróf Apponyi Albert meghívására van utasítás; de azért biztos gróf Andrassy Gyula meghívása is. Ebben a meghívásban van gróf Khuen hálája azért a véde-

lemért, melyben Andrassy a volt miniszterelnököt részesítette. A távozó miniszterelnök szerdán Bécsben fogja csak bemutatni ő felségének a meghívandók névsorát; ezen a névsoron az említettek kivül rajta van még Lukács László pénzügyminiszter és gróf Tisza István. Más meghívásról eddig nincsen semmiféle pozitív hír; legfeljebb még az a negatív hír kering, hogy Széll Kálmán szintén nem szerepel a meghívandók között.

Ezzel a tudósítással szemben egy alkalmi tudósító azt jelenti, hogy gróf Khuen már elkészült a meghívandók listájával; ez volna: gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, gróf Szápáry Gyula, Széll Kálmán, Wekerle Sándor, gróf Andrassy Gyula, Hieronymi Károly első, továbbá gróf Zichy János, Beöthy Akos és Justh Gyula. Az illető tudósító szerint az első sorban állók az itten adott sorrendben jelöltek a miniszterelnökségre és a mennyiben a király bármelyikkel megállapodásra jut, a többi kihallgatás elmarad. Az ellenzékiek meghallgatására csak akkor kerül a sor, ha a válság a kormánypártiak meghallgatása során nem intéződik el.

Az új kabinet tagjai.

Mindenekelőtt konstatáljuk, hogy Kolossváry Dezső sehol és semmiféle formában nem nyilatkozott, hogy megelégette volna a miniszteriséget és hogy minden kombinációban benne van. Felsőbb helyen régen neki szánták Fejérváry örökét és ebből kényszerítő szükség nélkül nem fogják kibocsátani. Kolossváry utóvégre még nem rontott semmit pozícióján és dacára annak, hogy katonai kérdésekről van szó, ő volt az egyetlen az új miniszterek között, aki egy kis népszerűségre is tudott szert tenni.

Erdekes változáson ment keresztül az esetleges Apponyi-kabinet listája; míg három nappal ezelőtt úgy volt, hogy Apponyi-kabinet Wekerle nélkül nem képzelhető (és fordítva) ma már azt mondják, hogy Wekerlénak az Apponyi-kabinetben nem juthat hely, mert Wekerle csak pénzügyminiszter lehetne, ezt a helyet pedig Apponyi kénytelen Lukácsnak fenntartani, aki a maga biztos elnökségét elutasítja magától és Apponyit propagálja.

A régi kabinetből csak egy tagot vesznek még kombinációba: Plósz Sándor igazságügy-minisztert. Azt mondják, hogy őt bajos volna

nélkülözni, míg az új polgári törvénykönyv készen nem lesz; a volt nemzeti pártiak viszont Hódossy jelöltségét propagálják. Az Apponyi-kabinet a tegnap esti kombinációk szerint így alakulna:

Elnök és belügy: *Apponyi*.

Pénzügy: *Lukács László*.

Kereskedelem: *Hieronymi Károly*.

Földmivelés: *Gróf Tisza István*.

Közügy: *Berzeviczy Albert*.

Honvédelem: *Kolossváry Dezső*.

A latere: *Andrassy Gyula*.

Igazságügy: *Hódossy Imre (vagy Plósz Sándor)*.

Horvát miniszter: *Josipovich*.

A fentebb másodsorban említett Csáky-kabinetet viszont így kombinálják:

Elnök és belügy: *Gróf Csáky Albin*.

Pénzügy: *Wekerle Sándor*.

Kereskedelem: *Hieronymi Károly*.

Földmivelés: *Gróf Tisza István*.

Közügy: *Berzeviczy Albert*.

Honvédelem: *Kolossváry Dezső*.

A latere: *Gróf Andrassy Gyula*.

Igazságügy: *Hódossy Imre vagy Szivák Imre*.

Horvát miniszter: *Josipovich*.

Persze azt nem mondhatják meg a kombinációk készítői, hogy a nevezettek tényleg el is fogadják-e az illető tárczákat, valamint azt sem, hogy tényleg ezeket kínálnák-e meg az illető tárczákkal. A kombinációk egyaránt abból az óhajból folynak, hogy u. n. erős kabinet legyen, melyben minden frakciónak jut hely és a mely együtt tartaná a szabadelvű-pártot.

Az agrárius mágnások közül azonban alig emlegetnek valakit; állítólag ki akarják őket tessékeltetni a pártból. Más oldalról viszont azt mondják, hogy nem Tisza, hanem gróf Desseffy Aurél volna a földmivelésügyi miniszter és ezen a réven benne maradnának az agrárius mágnások a pártban.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nyári gyűlés, zivatarral.

Erre lehetünk elkészülve holnap, csütörtökön, a városi közgyűlésen.

A tárgysorozat elég terjedelmes, 34 ügy van benne felvéve, de alig akad közte olyan, ami nagyobb vitára adhatna alkalmat.

De éppen az fog nagyobb vihart kelteni, ami nincs felvéve a tárgysorozatba.

Erős interpellációra készül az ellenzék, a július 12-iki beszámoló alkalmából hivatalosan előidézett zavargások tárgyában. Mindenesetre erős vihar készül, mert többen fognak felszólalni.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi augusztus hó 13-ik esetleg következő napján mindenkori d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester havi jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. A m. kir. belügyminiszter leirata a mentő intézményről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

3. A közigazgatási bizottság fél éves jelentését megküldi.

4. A polgármester előterjesztése a Hering Sándor elhalálása folytán üresedésbe jött közegészségügyi, árvaház igazgató választmányi és borellenőrző bizottsági tagsági helyek betöltése iránt.

s világi és egyházi állású tanárjelölteknek ha a törvényszabta képesítést megszerezték, saját jól felfogott érdekeik szerint elsőbbséget adnak a jelentkező aposztaták felett, kik a »Magyar Szó« nemrég megjelent »A betolakodók« cz. kemény cikke szerint nem is igen káposak már náluk.

Mit tesznek tehát ezek? Mert, kilépvén a szerzethől, már nem csöngetnek nekik ebéd-s vacsorára, nem vár rájuk a tél hidegében fűtött szobájok kellemes melege, nem siet a legkisebb testi bajban is segélyekre a háziorvos stb. stb., hát koczogtatnak a községi középiskolák s a még állami támogatással föl nem segített prot. intézetek hatóságainak ajtáin. Ezeknél, egyéb alkalmas jelentkezők hiányában, tárt karokkal fogadják a csekélyebb dotációjú állomásokra ajánlkozó ilyen harmadrésben, félig vagy egészben képesített hitehagyott tanárokat.

De ez az állomás csak gradus ad Par-nassum. Új jötevőiket is megcsalják, becsapják. Azaz megcsalják s becsapják a multban a tanárhiány korában, de most már nem megy oly könnyen. Az állam ugyanis még csak 3-4 év előtt is nagy tanárhiányban leledzett. A megürült állomásokra két-háromszoros hirdetések után is alig jelentkezték pályázók. E kedvező alkalmat felhasználták az aposztaták, s most már mint világiak vagy prot. papjellegűek pályáztak az államhoz, és pedig óhajtott sikerrel. A minisztérium szorultságában kinevezte őket.

Pedig okmányaik világosan bizonyítják jellemtelen csalárd multjokat, mely éppen nem minősítette őket arra, hogy kedélynemesítő és jellemképző munkát végezzenek a tanulóifjúság neveléstanításának szent ügye körül.

Szeretnők elhittetni magunkkal, hogy csak szorultságból mozdította elő a közoktatási kormányzat az ideális neveléstanítás fogalmának keretébe semmiképpen nem illő emez erkölcs-telen üzletet. Az »Eötvös-kollegium« állami tanárképző szeminárium, a két tudományegyetem tanárjelölteinek felszaporodott nagy száma s a pár százat is meghaladó okleveles középiskolai tanár, kik állásokra várakozva vannak előjegyezve a minisztériumban, már ugyancsak tágitott szorultságának eresztékéin. S így könnyű szerrel elháríthatja magáról az aposztaták teljes mellőzésével a cooperatio ad haeresim bünrészességének vádját.

S a katonai kötelezettség? . . . Naiv kérdés. Aki oly laxa conscientiával elkövette az apostasia fidei-t és az apostasia religionist; aki ezekre a legkisebb lelkiismeretfurdalás nélkül kész rátriplázni új felkarolójának becsapásával: annak vajmi könnyű mindezekre ráquadraplázni az állam mindenkit kötelező törvényeinek hűtlen kijátszásával, még pedig, mint alább kitűnik, új vallása- s egyházának asszisztenciájával. Erdemes ügyet vetni a kérdés ez oldalára is.

(Vége köv.)

5. A polgármester előterjesztése az es-
ködtképes alaprajstromok elleni felszólamlások
elbírálása végett hat bizalmi férfit kiküldése
iránt.

6. A tanács javaslata Sas Ede köztér-
véli ügyében.

7. A tanács javaslata Ländler Ferencz
utcanyitási ügyében.

8. A tanács javaslata ifju Guttman Jó-
zsef építkezése folytán szükséges terület át-
engedési ügyében.

9. A tanács javaslata a régi kisváros-
háza s a Kossuth Lajos-utcai rendőrségi épü-
let eladása tárgyában.

10. A tanács javaslata a Lakatos-utca
sarkán levő telek eladása tárgyában.

11. A tanács javaslata Gyp Demeter tel-
kéhez csatolandó közterület átengedése iránt.

12. A tanács javaslata Andor Márk tel-
kéhez csatolandó közterület átengedése iránt.

13. A tanács javaslata Soffer Gyula s tár-
sai köztérvéli ügyében.

14. A tanács a közuti alap 1903—1904.
évi költségvetését betervezi.

15. A tanács a községi iskolák 1903—904.
tanévről szóló költségvetését betervezi.

16. A tanács javaslata a közvilágításra
szolgáló villamos lámpáknak szaporítása iránt.

17. A tanács jelentése a központi villamos
telep kéményépítése s kéményfalazására megtar-
tott árlejtés eredményéről.

18. A tanács előterjesztése ifju Guttman
József építkezése ügyében.

19. A tanács előterjesztése Füchsl Mór
és társa kiülőhely engedélyezése iránti kérelme
tárgyában.

20. A tanács Szedlarikné Dudinszky Anna
kérvénye illetve felebbezése az ipariskola segé-
lyezése iránti kérvénye tárgyában hozott hatá-
zatra.

21. A tanács a m. kir. államvasutak igaz-
gatóságával a vasut vonalát érintő villamos
vezeték átvezetés és módosításra kötött szer-
ződést betervezi.

22. A tanács Spitzer Testvérek nagyvá-
radi lakosokkal a Zöldfa alatti 3. sz. bolt-
helyiségre kötött szerződést betervezi.

23. A tanács Incze Lajos és Társával a
Vadalmási szénalakhely bérletére kötött
szerződést betervezi.

24. A tanács Incze Lajos és társaival a
velencei I. sz. föld bérletére kötött szerző-
dést betervezi.

25. A tanács Szalay Mihály nagyvárad
lakossal a kovácsmunkákra kötött szerződést
betervezi.

26. A tanács ifju Rimanóczy Kálmánnal a
város színháza nagy termének berendezésére
kötött szerződést betervezi.

27. A tanács Németh Sándorral az olasz
A. B. térkép jegyű föld bérletére kötött szerző-
dést betervezi.

28. A tanács a nagyvárad 1. sz. kápta-
lannal a kövezetvám átalányra kötött szerző-
dést betervezi.

29. Kopócsy Endre számtiszt fizetéselőleg
iránti kérvénye.

30. Kruzslitz Pál v. irnok fizetéselőleg
iránti kérvénye.

31. Gerő Armin r. főkapitány kérvénye 4
heti szabadságidő engedélyezése iránt.

32. Fassie Sándor r. alkapitány kérvénye
ujabbi 3 havi szabad-ágidő engedélyezése iránt.

33. Erdődi Adolf irnok kérvénye ujabbi
3 havi szabadságidő engedélyezése iránt.

34. Bereczky Lajos városi irnok 4 havi
szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait
tisztellett azzal értesitem, hogy a tárgysoro-
zatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző
napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1903 aug. 11.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-
park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10
órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csüt-
örtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Vasuti szerencsétlenség Biharmegyében.

Négy ember súlyos szenvedését okozó vé-
res vasuti szerencsétlenség történt hétfőn dél-
ben a vasköhi vasútvonal Drág-Cséke és Ta-
sádfő állomása között. A 6668. és a 6679.
számu tehervonatok összeütköztek.

Az óriási anyagi kárt okozó, borzalmas
összeütközés kivételes szerencseképen nem
került emberéletbe. Csupán négy ember su-
lyos sebesülése fokozza az eset megdöbbentő
voltát.

A borzalmas katasztrófa részletei a követ-
kezők:

A szerencsétlenség oka.

Drágcséke és Tasádfő állomások között
keskeny meredek völgyben vezet a vaspálya,
ahol a nekilendült vonatot megfékezni, meg-
állítani lehetetlen. E vasútvonalon délben, két
szembe jövő tehervonat közlekedik, melyek
Drágcséke állomáson várják be egymást, hogy
utjukat tovább folytathassák. Érkezésüket a
szomszédos állomások előre jelzik. Így történt
ez hétfőn délben is. Tasádfő állomásról jelez-
ték Drágcséke felé, hogy az egyik tehervonat
odaérkezett, mire az volt a válasz: jöhet a
pálya szabad.

E közben megérkezett Drágcséke állo-
másra a másik vonat s fejtelten gondatlanság-
gal e vonatot is nekieresztették a meredek ut-
darabnak, a melyen már közeledett Tasádfő
felől a másik.

Az összeütközés.

E helyzetből előrelátható s természetesen
elkerülhetlenné vált a borzalmas vasuti sze-
rencsétlenség. A nagy rakomány két teher-
vonat teljes erővel, a lejtőn nekilendülve szá-
guldott egymás felé. A fenyegető veszedelmet
már csak akkor vette észre a két vonat sze-
mélyzete, mikor 150 méternyi távolságból ro-
hantak egymás felé. Minden késő volt. Az
egyik vonat megállítása ilyen távolságból tehe-
tetlen a meredek lejtőn, tehát csak kétségbe-
esetten várhatták a katasztrófa bekövetke-
zését.

A kínos percek, pillanatok ijesztően fogy-
tak s a két vasszörnyeteg száguldott egy-
más felé.

Kalmár Károly és Bede Gábor fűtők két-
ségbeesésükben leugrottak a rohanó gépről.

A többieknek már nem jutott idő az el-
határozásra. Egyszerre őrlőd csattanással egy-
másba csapott, egymásba furódott a két loko-
motív. A súlyos rakomány teherkocsik egy-
másra ágaskodva, recsegve-ropogva darabok-
ban hullottak az uttest mellé. A borzalmas
recsegő zaj elnyomta a vonaton levő néhány
embernek a kétségbeesett segélykiáltását. Egy-
szerre aztán csend lett s véresen vándorog-
tak elő a sebesültek.

Ki a felelős?

A borzalmas szerencsétlenség okozója két-
ségtelen a drágcsékei intézkedés, mely meg-
döbbentő gondatlansággal mindkét vonat indu-
lására jelt adott.

A megindított vizsgálat lesz hivatva kide-
riteni, ez intézkedésért közvetlen kit terhel a
felelősség.

A sebesültek és a kár.

Négy ember sebesült meg súlyosan.
Mindannyiukat lélekjelenlétük mentette meg a
haláltól. Bede Gábor és Kalmár Károly ide-
jén leugrott a rohanó masináról. Bede ugrás
közben oldalbordáját összezúzta s lábán, kar-
ján szenvedett súlyos zúzódásokat; Kalmár Ká-

rolynak egyik lába kifeszamodott, karjai súlyo-
san összezúzódtak. Mindkettőjüket a bihar-
megyei kórházban ápolják. Sebesülésük
igen komoly, de nem életveszélyes természetű.
Kozma Gyula mozdonyvezető és Kocsis Fe-
rencz vonatvezető zúzódásai könnyebb ter-
mészetűek.

Csodálatos szerencsével menekült meg
Iványi Imre mozdonyvezető, a ki az ijedség-
gen kívül mit sem szenvedett, noha a robogó
vonatról árokba ugrott.

Az anyagi kár, mely a M. A. V.-ra há-
ramlik, 20—30,000 forinttra rug.

A segély és vizsgálat.

Az összeütközésről a drágcsékei állomás
távíratilag értesítette a nagyváradai állomás-
főnökséget.

Az értesítés következtében délután 1 óra
35 perczkor segélyvonat indult a főállomásról.
A vonat a mentőszekrényt és a szükséges
munkaerőt vitte magával. Bozóky Béla vasuti
főmérnök is kiutazott a helyszínére, hogy a
szükséges intézkedéseket megtegye.

Tíz lakatos nagyszámu munkásokkal fél
napi munkával eltávolították az izzé-porrá tört
roncsokat s ma már miben sincs akadályozva
a forgalom a vasköhi vonalon.

A szőlősgazdák orsz. kongresszusa Nagyváradon.

— A helyi bizottság megalakítása. —

A filloxera pusztítása folytán elvesztett
milliókra menő károsodást még soká heveri ki
az ország. Azok a gazdák, akik nem vesztették
el szőlőik pusztulásával bizalmukat is és némi
anyagi tehetségük volt, nagy áldozattal hozzá-
láttak a rekonstrukció munkájához, hogy he-
gyeinket ismét termőképessé tegyék. A nagy
munkában némi segédkezet nyújtott ugyan az
állam, de ez éppen nem állott arányban a gaz-
dák nagy anyagi áldozatával és fáradtságával,
az erők szétforgácsolódtak s a szőlősgazdák
egyenként nem tudták elérni azt, hogy áldozat-
képességük és munkájuk tisztességes hasznót
biztosítsanak.

Annai ellenséggel, akadálylyal kell meg-
küzdeni a szőlősgazdáknak, hogy azokat csak
együtt erővel, vállvetett igyekezettel képesek
ellensúlyozni. Ez az igazság indította arra a
magyar szőlősgazdákat, hogy tömörüljenek ér-
dekeik védelmére; szövetkezzenek a magyar
szőlőművelés fejlesztésére s életképessé, virág-
zóvá tételére.

Az ország legkiválóbb szőlősgazdái indi-
tották meg a mozgalmat s ennek csakhamar
eredménye lett: megalakult a Magyar Szőlő-
gazdák Országos Egyesülete.

Örömmel konstatáljuk, hogy a nagyvárad
szőlősgazdák kellelőleg meletnyolták a szövetség
nagy fontosságát s tömegesen léptek be szövet-
kezeti tagul.

Az orsz. szövetség augusztus 23-án Nagy-
váradon tartja meg szövetkezeti értekezletét s
ez alkalommal a szövetkezet nagyváradai helyi
bizottsága is megalakul.

Az értekezletre már szétküldték a meghívó-
kat a következő szöveggel:

A magyar szőlősgazdák országos egyesülete
Nagyváradon, f. évi augusztus 23 (vasárnap)
reggeli 9 órakor a vármegyeház dísztermében
tartja szőlészeti értekezletét.

Az értekezlet programja: 1. Elnöki meg-
nyitó, tartja Bernáth Béla egyesületi alelnök.
2. Az egyesület munkaprogramja, ismerteti
dr. Drucker Jenő egyesületi igazgató. 3. Allás-

foglalás a borítal-adó leszállítása tárgyában, előadja dr. Drucker Jend. 4. A viharágyzás kérdése, előadja Raun Oszkár, az országos meteorológiai intézet I. assistense. 5. Az agrár szőlőkölcsön-ügy reformja, előadja Molnár Lajos 6. A szőlőcsomagoló ládákrol, ismerteti Szabó Kálmán.

Ertekezlet után a M. Sz. O. E.-nek helybeli tagjai megtartják az egyesület nagyvárad-i bizottságának alakuló gyűlését. Ennek tárgya elnök, két alelnök választása, a további teendő megállapítása.

Déli 1 órakor társas ebéd. Délután 3 órakor kirándulás a nagyvárad-i szőlők meglátására.

Azon szőlőbirtokosok, akik a »Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete« nem tagjai, felvétel iránti igényeiket előzetesen beterjesztetik a helybeli hegyközségi elnök úrnál. Ugy szintén lehet jelentkezni az értekezlet folyamán az egyesületi igazgatónál.

Egyesülésben rejlik az erő! Minden intelligens szőlőbirtokos legyen tagja a magyar szőlőgazdák országos egyesületének! Budapest, 1903. augusztus 10-én. *A M. Sz. O. E. igazgatósága.*

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat						
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V. Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

	Személyvonat						
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.—	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V. Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.34

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* A községi iskolák ügye a közgyűlésben.

A Réten felépítették a községi elemi iskolát s az őszön már átadják rendeltetésének. A városi tanács a holnapi városi közgyűlésen terjeszti elő javaslatát a tanerők alkalmazására vonatkozólag. Két tanító, illetve tanítónői állás szervezését javasolja a tanács. — Az Őr-utcai községi iskolánál a parallel 2. osztály ellátására egy ideiglenes tanerő alkalmazását kéri a tanács, évi 1000 korona díjazással. — Előterjesztést tesz továbbá, hogy a várad-velencei községi iskolánál felállítandó parallel osztályok részére bérelje ki a város Domokos Károly házáat, évi 750 kor. összegért.

* Milyen diák volt X. Pius? Az új pápának kiválóságát egyhangúlag ismeri a világsajtó, amely őt, úgy mint embert és ügyis mint egyházi férfit, a legnagyobbak közé sorozza. Nagyon érdekes okmányt tett közre most egy olasz lap annak bizonyítására, hogy X. Pius diák korában is minő jeles fiatalember volt. A pápa tudvalevőleg a páduai papnevelő intézetben végezte tanulmányait s 1850—51-ben a harmadik osztályban a következő bizonyítványt kapta:

Vallás: Kiválóan jeles; a legnagyobb érdeklődéssel kísérte az előadásokat.

Filozófia: Kiváló, mert mint gondolkodó mindig teljes mértékben felfogta a dolgok terjedelmét és mélységét.

Olasz nyelv: Kiváló, úgy a stílus tökéletességében, mint a nagy irodalmi ismeretekben.

Latin nyelv: Kiváló az éles magyarázatban, a fordításban és a stílus eleganciájában.

Görög nyelv: Kiváló a grammatikai tökéletességben és a fordítás hűségében.

Földrajz és történelem: Kiváló nemcsak a teljes tájékozottságban és pontos ismeretekben, hanem a történelmi fejlődés rendjében is.

Számítás: Kiváló a tudományos ügyességben, amelylyel az algebrai tételeket megoldja.

Fizika: Kiváló a tiszta tudásban és számítási bizonyítások helyességében.

Igy szól a pápa diákkori jelességének okmánya, amelyre a legbüszkébb a — páduai iskola. A fiatal Dal Sarto József a legjobb diák volt s az első díjat nyerte az osztályban.

* Beszámoló helyett népgyűlés. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén heves ellenzésre talált a polgármester-helyettes jelentésének azon része, amelyben a dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő beszámolójáról mint *népgyűlésről* emlékezik meg. A városi tanács itthon levő három tagja, a főispán elnöklete alatt tegnap mint állandó választmány ülést tartott, amelyben a felett is szó esett, hogy meghagyják-e a jelentésben a népgyűlés kifejezését vagy az igazsághoz híven *beszámolónak* helyesbítsék az elnevezést. Akként határoztak, hogy meghagyják a *népgyűlés* elnevezését, mert — a rendőrség így tette meg jelentését a polgármesteri hivatalhoz.

* A megszólalt pénztár. A császárváros egy nagy bércszárnyájának udvarán koncert volt tegnap délután. Egy zongora kintorna csattogta fűbemászó ritmussal a legújabb bécsi waltzereket. Az udvaron, mint az ilyen ebéd utáni hangversenyek alkalmával szokás, összeverődött a ház népe és nagyban élvezte a szép melódiákat, amikor egyszerre — valami átrepült a levegőn, hatalmas ívben az első emelet egy ablakánál az udvar közepére. Ez a valami egy — férfi volt... A kintorna nótája rögtön abba maradt és a cselédányok apró, éles kiáltásokkal riadtak szét.

— Jesszus! az öngyilkos! kiáltotta mindenki és rémülten álltak körül a szerencsétlent.

A szerencsétlen néhány pillanatra a földön maradt, összeguggolt helyzetben, de aztán — fölélt s kissé bicogó léptekkel, mély szegyenkezéssel indult a lépcsőház felé. Fele útján azonban megállt és görcsös sírásba kezdett.

— Szegény ember! mi lelte magát! faggatta az udvar népe.

— Ne nyuljanak hozzám! én becsstelen vagyok! — kiáltotta a szerencsétlen ember, akit megszólaltával a házmaster most felismert, mert az arca feketére volt pörköltve a felismerhetlenségig.

A különös ember, aki összeégett ábrázattal az első emeleti ablakon át lerepült s kutyabaja lett, egy a házban lévő irodának az alkalmazottja. Tragédiájának az oka pedig a következő volt: a főnöke észrevette, hogy egy idő óta minden nap 100—200 korona eltűnik a pénztárból anélkül, hogy a tolvajnak nyomára jöttek volna. Ekkor elhatározták, hogy kelepczébe csalják. Patronot tettek a pénztári fiókba, amely felrobbant, ha erőszakosan felnyitják. Tegnap ebéd idején, amikor az iroda üres volt, a tolvaj ismét megjelent és a patron felrobbant. Ettől a tettenért annyira megijedt, hogy kinyitott az ablakon. A rendőrség természetesen sietett őt a gondjaiba venni.

* Szaporodnak a telefon-előfizetők. Nagyváradon már elérte a telefon-előfizetők száma az 500-at. Csak természetes, hogy a forgalom ezen modern és nagyfontosságú eszközét mind nagyobb körben veszik igénybe. Hátha még nem volna annyira drága. Mikor az állam átvette a nagyvárad-i távbeszélőt, az előfizetők azon biztatást nyerték, hogy 400 előfizetőnél már mérséklék az előfizetést. Most már elérkezettünk a félezzer előfizetőhöz s még is a régi

árak maradtak. — Az új előfizetők névsorát a postatávirda felügyelőség a következőkben közli:

A városi távbeszélő hálózat előfizetői névsorának legutolsó megjelenése óta a következő új előfizetők kapcsolódtak be: Meskó Boldizsár lakása 494. sz. alatt. Moskovits Miksa bankigazgató »Ilona nyaraló« 495. sz. alatt. Székely Adolf dr. ügyvéd 496. sz. alatt. Országos pinczer-egyesület Borsody ügyvezető 497. sz. alatt. Lőrincz Dávid kocsikenőcs és vegyészeti gyára 498. sz. alatt. Otömösi Sándor járási m. kir. állatorvos 499. sz. alatt. Rákos Vilmos papirkereskedő és nyomdatulajdonos fiók tüzlete 500. sz. alatt. A Schwartz Miksa fűszerkereskedő 190. sz. állomása Farkas Ignátz-ra ruházott át; míg a 352. számú állomás ezentúl Breitner József terménykereskedő és Bárdos Imre dr. ügyvéd név alatt fog szerepelni. Fentiekrol az érdekelteket azon kérelemmel értesitem, hogy ezen változásokat a névsorban előjegyezni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1903. aug. 11. *Debreczy* s. k. postatávirda-felügyelő.

* A sebes hajtás következménye. Sehol sem szabad a kocsisoknak oly öröklően hajtani, mint Nagyváradon. Itt akárhogy száguldjanak a legszűkebb utcákon, avagy legnépesebb helyeken, a rendőr nem figyelmezteti, pedig ez kötelessége volna. Tegnap *Szökőcs* Eszter cselédleányt gázolta el *Kirsche* István egyfogatu bérkocsis, amint a kispacról a hidra vezető járdára igyekezett. A kocsis mintegy 10 méternyire vonszolta magával a szerencsétlen leányt, kit eszméletlenül szállítottak be a rendőrségre, hol *Nemes* Aron kötözte be súlyos sebeit. Ohajtjuk, hogy ez legyen az utolsó eset s a rendőrség teljesítse kötelességét a sebes hajtás szigorú ellenőrzését illetőleg. Azt is elvárjuk, hogy a jelen eset hőst szigorúan meg fogják büntetni.

* Egy urasszony temetése. Nagy részvét mellett ma este tegnap délután 4 órakor öv. *Hantke* Károlyné asszony temetése. Az elhunyt jószágos asszony végtisztességételen összes ismerősei és tisztelői megjelentek a kórház-utcai gyászháznál. A többek között ott voltak a pénzügyigazgatóság tisztviselői *Ffuhl* Agoston pénzügyigazgató vezetése mellett. A gyászszertartást *Dencs* János tb. kanonok, olaszii plebanos végezte nagy segédlettel. A gyászszertartás végeztével föltették koporsóját a koszorúkkal borított halottas kocsira, melyet számosan kísérték ki a várad-olaszi központi temetőbe, ahol az elhunyt úrnő kihült tetemét átadták a mindent megnyugtató anyaföldnek.

* Kaáli-Nagy Endre búcsója. Tegnap este volt a pénzügyigazgatóság rokonszenves titkárnak: *Kaáli-Nagy* Endrénak a búcsulakomája, kit — mint legutóbb megirtuk — Nagyváradról Nagy-Enyedrre helyezték át. A búcsuestélyen számosan vettek részt nemcsak a pénzügyigazgatóság, hanem a város tisztviselőinek karából is. A távozót nagyvárad-i jóbarátainak, tisztelőinek és ismerőseinek soha nem fogyó szeretete kíséri.

* Hymen. Weisz Adolf, a nagyvárad-i Emilia főzmalom kiváló főhivatalnok, a magántisztviselői kar kiválóan rokonszenves alakja eljegyezte *Grünwald* Bernát tekintélyes debreczeni könyvkereskedő bájos, szép leányát, *Bertát*.

* Három éves gyermek halála a kutban. Hétfőn délután egy három éves ártatlan cigány gyermek véletlen szerencsétlenségnek esett áldozatul. *Horváth* Erzsébet cigány nő kicsi törvénytelen gyermekével a hároméves Juliánával a Rimanóczy-féle téglagyárban lakik, hol az asszony mint gyárimunkás van alkalmazásban. Hétfőn délután míg az asszony javában foglalkozkodott, a kis Juliánna az udvaron levő nyitott kut szájához jutott s elve-

szitván az egyensúlyt, belezuhant a mély kutba. A gyermek megfulladt. Már csak holttestére bukkant a jó idő múltán keresésére induló anyja. A rendőrség az eljárást folyamatba tette annak felderítésére, hogy nem terheli-e a gyermek anyját felelősség a szerencsétlenség bekövetkezéséért.

* Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nyeremények huzattak ki:

90.000 koronát nyert: 109780.
30.000 koronát nyert: 77870.
10.000 koronát nyertek: 59525 62079
108165.

5000 koronát nyertek: 27719 70511.
1000 koronát nyertek: 69497 67259.
500 koronát nyertek: 1657 2317 4043

5079 7818 12120 13442 13872 17730 21049
21219 25651 28362 28409 28582 33201 38503
41343 41572 42093 42162 47825 51888 53324
56602 60410 61582 62314 62766 64510 68719
70042 72174 74094 77023 80242 88547 88587
89649 89743 96855 98315 99055 99354 100961
108439.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

* **Lányi Géza** daltársulata Nagyvárodon. Mióta a magyar nótafa: *Dankó* Pista örökre elnémult s társulata, — mely a magyar dalnak mindenütt, hol megfordult, dicsőséget szerzett — feloszlott, nem volt alkalma Nagyvárodon közönségének jó, igazi magyar daltársulatot hallani. Most azonban lesz alkalom. **Lányi Géza** jónövű daltársulatával ma este kezdi meg előadásait a Fekete Sas kerthelyiségében. A kik a magyar dal kedvelői, kellemesen tölthetik el a szép nyári estéket a hallgató s ropogós dalok mellett s egyttal segítik a társulatot hasznos s a nemzeti nyelv terjesztésére irányuló munkájában.

* **Dienes Márton** nyomában. A budapesti rendőrség egy kommunikációjában, amelyet tegnap délután adott ki, kimutatta, hogy **Dienes Márton** nyomról nyomra követte Londonig. A ravasz ember nem mert Hamburgban hajóra ülni, hanem Angliába vitorlázott és onnan iparkodott célját: Amerikát elérni. **Dienes Márton** azonban ügylátszi észrevette, hogy a berlini rendőrség ügyőkei nyomában vannak, miáltal sem Liverpoolban, sem másutt nem mert hajóra szállni. A főkapitányság két ízben is telegrafált Londonba. kérte az oda való rendőrséget, hogy **Dienes** hollétét tőle telhetőleg kutassa ki. Az éjjel érkezett háromnegyed 1 órakor egy távirat Londonból, mely jelentette, hogy **Dienes** Londonban csavarog, az oda való rendőrség nyomában van. **Dienes Márton** több nyilvános helyen, szállodákban és kávéházban fordult meg, mindenütt emlékeztek rája s és a rendőrök a kapott személyleírásból reáismertek. A rendőrség azt hiszi, hogy egy-két nap múlva kézrekerül, mert az Amerikába vezető utat elzárták előle. Irtézkedés történt arra nézve is, hogy ha esetleg New-Yorkban kiszáll, elfogják. A londoni rendőrség azt is megállapította, hogy **Dienes** kedvesét, **Geiger Gizellát** elhagyta valahol és egyedül van.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyvárad** Műszaki Villamos Vállalatától (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a **legalaposabban** és **teljesen díjmentesen** állíttatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

EGYESÜLETEK.

Az iparos ifjak ülése. A nagyvárodi ipartestület ifjúságának önképző egylete tisztviselőit és választmányának t. tagjait van szerencsém f. évi **augusztus 13-án** (csütörtökön) este 8 órakor, egytetünk helyiségében, (Szent László-tér Kovács-ház emelet) tartandó rendez

havi vál. gyűlésre azon tiszteletteljes kérelemmel meghívni, hogy e vál. gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárodon, 1903. augusztus hó 11-én. **Pintér Tamás**, egyt. elnök. **Katona Mihály** egyt. jegyző.

A nagyvárad pinczéregylet e hó 10-én népes választmányi ülést tartott Kornhäuser Henrik elnöke alatt. Ezen választmányi ülésen bírálták el a beérkezett építkezési pályatervet és a választmány egy remek kidolgozású tervet fogadott el egyhangulag, az ifj. **Kesztyűs János** műépítész nagyvárad lakos tervét. Második jó tervnek **Jakaffy Arpad** építész terve és harmadiknak **Arany Sándor** terve lett díjazásra elfogadva. Az első díjat nyert építész a választmány hozott határozata után, az ülésbe meghívta és megköszönte azon körültekintő munkásságát, melyet a tervezés körül kifejtteni szives volt és felkérte, hogy neki visszaadott költségvetést egészítse ki. Több apróbb ügyek elintézése után az ülés este 6 órakor berekesztetett.

TAVIRATOK.

X. Pius pápa balesete.

Róma, augusztus 11. (Saj. tud. távir.) A pápa ma reggel 7 órakor csendes misét mondott a Paulini-kápolnában, amelyen a velencei küldöttség is jelen volt. Amint az oltár előtt csendesen imádkozott, egyszerre hirtelen elájult. Rögtön orvosi segélyt hoztak, mire a pápa magához tért. Annyira jobban lett, hogy gyalog tért vissza termeibe. A pápa ájulásának oka az volt, hogy az utóbbi napok izgalmai és fáradalmi idegeit kimerítették s a kápolna fülledt levegője erejét teljesen ellankasztotta. Az orvos véleménye szerint ez az ájulás nem lesz semminemű káros utóhatással a pápa egészségére.

A bileki katasztrófa rendezői.

Bécs, augusztus 11. (Saját tud. távir.) A bileki katasztrófa rendezői fölött már ítélkezett a katonai törvényszék. **Dragoni** vezérőrnagyot nyugalomba helyezték, s ezenkívül a katonai hivatalos lap közli, hogy a bileki eset miatt egy tábornokot, egy ezredparancsnokot, s egy vezérkari tisztet elbocsátanak a tényleges szolgálatból. Egy századost pedig a ki mindent elkövetett a legénység érdekében, **megdicsérték.**

A válság.

Budapest, aug. 11. (Saj. tud. távir.) Számítalan s a legellentmondóbb kombinációk keringenek a kabinet alakulásokra vonatkozólag. De csupán az bizonyos, hogy a **Héderváry** kormány intézi tovább is az ügyeket.

A román király Gasteinban.

Ischl, aug. 11. Károly román király ma délelőtt 10 órakor Gasteinba utazott. (Magy. Táv. Ir.)

Földrengés.

Róma, aug. 11. (Saj. tud. távir.) Erős földrengés futott végig tegnap egész Olaszországon. A földrengést Róma, Milanó, Nápoly, Albánia és Dél-Sziciliában érezték.

Angol fegyverek vitele Kinába.

London, aug. 11. A hivatalos lap közzéteszi, hogy a Kinába való fegyverkivitelit tilalmat hatályon kívül helyezték. (M. T. I.)

A czukoregyezmény a király előtt.

Budapest, aug. 11. (Saj. tud. távir.) **Lukács** László pénzügyminiszter Ischlbe utazott, hogy az osztrák pénzügyminiszterrel együtt a czukoregyezményről referáljanak a királynak.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség.

Páris, aug. 11. (Saját tud. távir.) Világra szóló borzalmas katasztrófa hírét hordja szét a táviró. Franciaországban a Metropolitén alagutban óriási szerencsétlenség történt.

Páris, aug. 11. Tegnap este 7 órakor a Ligne Metropolitail üres vagonja a Quartier Menilmontanban hirtelen kigyulladt. Ebben a pillanatban érkezett be egy vonat, amely zsúfolva volt utasokkal s amelynek a lámpák és a kifejldő füst miatt meg kellett állnia. Habár az utasok sietve elhagyták a vonatot, mégis öt embernél faldoklási roham állott be, úgy hogy ki kellett őket vinni a pályaudvarról. A pályaudvar épületét nagy néptömeg aggódva állta körül. Reggel 3 órakor hét halálos esetet konstataáltak, az elyekeket fulladás okozott. A vizsgálatot folytatják.

Páris, aug. 11. Ma reggel 6 órakor a Quartier Menilmontanban kiütött tűzben elpusztult emberek száma 56 volt, közülük 44 férfi, 10 asszony és 2 gyermek. A szerencsétlenül jártak többnyire a munkásosztályhoz tartoztak. Az összes tetemeket a fulladás szimptomai konstatalhatók. (M. T. I.)

Páris, aug. 11. (Saját tud. távir.) Az alagut egyik oldalán 47 holttestet találtak a bejáratnál. Ezek már idáig menekültek, de itt erejefogyottan összegyógytak.

A tűzoltók többször megkísérelték a mentést, de reggel 7 óráig megközelíthetetlen volt az égő vonat környéke. A mikor leszállottak az alagutba, borzalmas kép tárult eléjük. A sineken százával a megfult emberek, egyetlen egy sem égett el. A bellovillei állomáson 45 holttestet hordtak ki az alagutból. A katasztrófa áldozatait a tetemnézőbe szállították, ahol egymásután ismétlődnek a szivettépő jelenetek, amint egy-egy holttestet hozzátartozói felismernek. A közönséget 10—10 óránként bocsátják a tetemnézőbe, ahol a miniszterelnök is megjelent.

A macedóniai forradalom.

Konstantinápoly, aug. 11. Szalonikiból érkezett jelentések szerint ott hire jár, hogy újra megrongálták a táviróvonalakat és a vasuti pályatestet és hogy a kijavítási munkával elfoglalt munkásokat fenyegetik. A fölkelők még folyton csatlakoznak újabb fölkelők. Sok fiatal bolgár eltűnt. A bandák fölégetik a gabonát. Hilmi basa főfelügyelő és Omer Rusdi basa főparancsnok Szalonikit Monasztir irányában érintették. (M. T. I.)

000	REGÉNY CSARNOK.	000
000		000

S o r s j á t é k.

Regény.

Irtá: Stella (Szőke Berta.)

52.

— A szerkesztői üzenetről — felelt az apa.

— No, most már én is elismerem, hogy annak a sok fellengősségnek volt valami kis létjoga. Pedig én Istenem, beh sokat küzdöttem

ellene, de látom, hogy amire a sors kiszemelte az embert, annak be kell következnie.

A leánynak jobban estek anyja szavai száz dicsérő himnuszánál, amivel az újságok kritikái elárasztották. Több fontosságot tulajdonított neki bármely kompetens egyén komoly bírálatajánál. Olyan hálatelt tekintetet vetett a jószágos, bár kissé szigorú arcra.

Az anya pedig folytatta:

— Istenem, Uram! mennyit szídtalak képtelen eszméidért — mint hittem lehetetlen ábrándjaidért. A Kurucz tizenete nagy hatást tett reám. Annyi szépet irt rólad és annyi jót jószolt neked, ő pedig nem bánik pazarul a dicséreteivel, lokalpatriótizmust nem vethet senki a szemére.

— Igaz, — hagyta rá Vajda — Kurucz fukar a dicséreteivel, ő . . .

— Hogy tudtátok ezt elhallgatni — vágott közbe Márta.

— Meg akartunk lepni vele — hangzott az apa szava — sokat fogsz még hallani, ami kellemes lesz reád nézve.

— Mondjátok hát — türelmetlenkedett a leány.

— Az iskolaszék egy új tanítónői állást akar létesíteni s az elnök oda nyilatkozott, hogy téged lenne jó megnyerni. A multkor meg is szólított a hivatalban, üdvözölt persze és azt mondta, a tanítói kar büszkeségét képezné, ha téged tagjával számíthatna.

— Szép, szép, nagyon megtisztelő reám nézve e nagy kitüntetés, de . . .

— Csak nem utasítod vissza — förmedt rá anyja, egészen kikelve magából.

— Még ráértünk erről beszélni, hanem haljunk a többit.

— Mit mondjak még, amerre megyek, mind-nütt üdvözölnek, a város büszkeségének tartanak.

— Szegények, de szerény igényűek — nevetett Márta.

— Engem még Irma is megszólított pár hét előtt a piacon, nehezen várja hazatérteket, azt mondja.

— Csakhogy én nem fogok leereszkedni. — Mutasd meg inkább, hogy különb vagy nála — jegyezte meg Vajda.

— Hiszen, ha eljön, a lehő legszivesebben fogadom, de a látogatást nem adom vissza, az egyszer bizonyos.

— Ennek a lugasnak a használatát is neked köszönhetjük — vette fel a szót Vajdáné a háziasszony pár nap előtt bejött hozzáms udvariasan felajánlja a kertet, nem tudtam mire magyarázni ezt a kitüntető előzékenységet, hát a végén kiszű, hogy ha hazajössz legyen hol irni azokat az élvezetes tárczákat.

— Látod anyám, mi mindent köszönhetek neked — tréfált Márta — hanem meglehetősen éhes vagyok, az Olimpuson sem élhet az ember a levegőtől és úgy látom, Julcsa értünk jön. Mártára mindez igen kellemesen hatott, de legjobban az anyján végbe ment változásnak örült. A jó asszonynak mennyi lelkiküzdelmébe, mennyi önmegtágadásába kerülhetett elveiről, melyek lelkéhez voltak kötve, lemondani. Sokat gondolkozott ezen, az anyai szeretet ezen magasztossága mély benyomást tett lelkére. Ha valaki tudta, mit tesz az elveinket feladni, terveinket feláldozni, hát ő értette; mennyi kemény harcot vívott amíg akarát keresztül vihette! Bele látott anyja lelkébe s tudta, mi történik ott, az az áldott jó teremtés, nagy önküzdés árán ugyan, de ügyesen elpalástolta a benne dúló vihart. Gyakran szidta magát önzőnek azért. Végre is megnyugtatta magát, a mama bizonyára belátja, hogy igazam van, különben aligha elhallgatja a Róza néni minapi levelét, melyben ismét Tarról ír s annak irántami hő érzelmeit tolmácsolja. Mama utójjára is okos asszony és számot tud vetni a körülményekkel. Hogy én nem volnék képes egy falusi gazdasszony szerepét méltóan betölteni, az világos, aztán meg olyan emberrel mint Tar. Isten ments! Onkénytelenül felmerült előtte Láposi alakja, egy hang azt kérdezte bensejében, vajjon az ő házassági ajánlatát is visszautasítaná azon egyszerű, csaknem neveléses okból, hogy nem falusi gazdasszonynak való. Erre a kérdésre nehez volt megfelelni. De hiszen Láposinak nem is jutna ilyesmi eszébe — gondolta szomorun.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szövetkezeti értekezlet.

A biharmegyei gazdasági egyesület szövetkezet szervező és ellenőrző bizottsága folyó hó 11-én d. e. 10 órakor gróf Tisza István elnöklété alatt gyűlést tartott. Jelen voltak még: Beöthy László, Beöthy Pál, Csapó Dezső, Des Escherolles-Kruspér Sándor, Fráter Barna, Telegdy József, Zathureczky István bizottsági tagok, Pirovics József orsz. központi hitelszövetkezet nagyváradi képviselője. Weingärtner Andor e. titkár.

Gróf Tisza István a megjelenteket üdvözölve előadja, hogy ezen bizottságnak hivatása a vármegyében meglévő községi hitelszövetkezetek létesítése iránt mozgalmat indítani, mely célból az elnök javaslatára az értekezlet kimondja, hogy a bizottság tagjai a szövetkezeteket időnként meglátogatják és bele tekintenek a szövetkezetek üzleti könyveikbe s ellenőrzik azoknak működését.

Résztvesznek a szövetkezeteknek azon vizsgálatánál is, melyet Pirovics József a központ kiküldöttje teljesít félévankint, minélfogva a bizottság felkéri Pirovics József központi kiküldöttet, hogy a szövetkezetek vizsgálatáról az illetékes bizottsági tagot 3-4 nappal előbb értesítse.

A szövetkezeti eszme terjesztése céljából az értekezlet elhatározta, hogy a szövetkezet célját s szervezetét népies modorban megírja s a bizottsági tagok útján terjesztetni fogja, hogy a vármegye községeiben általánosan ismertté váljék a szövetkezet áldásos volta. — Megállapította továbbá az értekezlet, hogy a bizottsági tagok szövetkezeti ügyekben s központ nagyváradi képviselőjével közvetlenül érintkeznek s a szövetkezetek szervezése körül a legjobb belátásuk szerint járjanak el.

Az értekezlet kimondta, hogy évenként egy közgyűlést tart, a midőn az évi működésről beszámol. Rendkívüli közgyűlést csak azon esetben tart, ha olyan ügy merülne fel, mely annak összehívását indokoltá teszi.

Ezen általános kérdések után az értekezlet a vármegyét a meglévő szövetkezetek szerint 15 kerületre osztotta be, mely kerületekbe egy-egy bizottsági tagot választott, kik hivatásuknál fogva a kerületükhöz tartozó szövetkezetek működését ellenőrzik és újabb szövetkezetek létesítését előmozdítják.

Ezen határozatokról úgy a bizottsági tagok, mint a már meglévő szövetkezetek, valamint az országos központi hitelszövetkezet értesítve lesznek.

Határidők.

	Budapest, aug. 11.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.30
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, aug. 11.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 11-én.	
Magyar aranyjáradék 4	120.20
Magyar koronajáradék	90.75
Magyar vasuti köl. sön aranyban 4/3	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.—
Osztrák járadék papírban	100.25
Osztrák járadék papírban	100.50
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	154.75
Osztrák magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbankrészvény	730.—
Osztrák hitelintézet részvény	669.—
Pátisi vista	95.17
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.85
Londoni vista	289.27
20 márkás arany	28.47

A szerkesztőnővel felolvas:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 807.

A fürdő- és nyaralási idény alkalmából a t. közönség figyelmét felhívjuk

tűz és betörés mentes letéti pénztárunkra,

melyben külön-külön álló és közvetlenül zárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérelni kívánók rendelkezésére.

Nagyváradi Takarékpénztár, részvénytársaság.

339

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restiticio fluid, szerszámzsir és szerszám lakk, padló-fénymáz.

Midennemü gazdasági és házi cikkek. Mindennemü ásvány- és gyógyvizek.

Világhírü vásártelki mór só.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom saját termésü boromat literenként á 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,
Bémer-tér.

